

เมืองวรนครเป็นเมืองเก่าแก่มียาวกว่า 800 ปี เป็นต้นกำเนิดของเมืองน่าน ในอดีต ที่มีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์มายาวนานเทียบเท่าอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย ปรากฏหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุที่ทรงคุณค่าและมีเอกลักษณ์ อาทิเช่น วัดพระธาตุเบ็งสกัด วัดคันแหลน วัดพระธาตุจอมทอง ตลอดจน การมีวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม ที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในอดีตด้านต่าง ๆ ปัจจุบันมรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้ได้เสื่อมโทรมลง อาจเนื่องมาจากการเข้าไปใช้ประโยชน์ของประชาชนทั่วไป การถูกทำลายโดยสภาวะทางธรรมชาติ ข้อจำกัดงบประมาณของวัดไม่เพียงพอ เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและฟื้นฟูเมืองแห่งนี้ให้มีชีวิตชีวา

ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้ทำการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมมรดกทางวัฒนธรรมขึ้น ณ วัดในเขตเทศบาลอำเภอปัว มูลค่าที่ประเมินออกมาจะได้เป็นมูลค่าในรูปตัวเงิน ซึ่งมูลค่านี้จะสะท้อนถึงคุณค่าความสำคัญที่ประชาชนมีต่อการอนุรักษ์ ซ่อมแซมและปรับปรุงสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรมให้กลับสู่สภาพที่ดี เพื่อให้เหมาะกับการสืบทอดของชุมชน ของประชาชน ทั้งกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์(User) และกลุ่มที่ไม่ใช้ประโยชน์ (Non-User) จำนวน 500 ตัวอย่าง ซึ่งจะใช้สถานการณ์สมมติเป็นเครื่องมือในการหามูลค่าโดยใช้คำถามปลายเปิดและปลายปิดแบบครึ่งเดียว และใช้รูปแบบในการหาความเต็มใจที่จะจ่ายในรูปของเงินบริจาคและเงินเข้ากองทุนทุกปี

จากผลการศึกษาพบว่า จากข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมที่ศึกษา อาทิ เพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาที่สำเร็จขั้นสุดท้าย ระดับรายได้ของบุคคลต่อเดือน และระดับรายจ่ายต่อเดือน ทั้งสองพื้นที่แทบจะไม่แตกต่างกันมาก และในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางมรดกวัฒนธรรมพบว่า ทั้งสองเขตพื้นที่ประชาชนนั้นให้ความสำคัญเพื่อรักษาให้ลูกหลานในอนาคตมากกว่าเพื่อประโยชน์ของชุมชนในเขตเทศบาลปัว กล่าวคือประชาชนให้ความสำคัญเพื่อลูกหลานในอนาคต (bequest value) มากกว่าการดำรงอยู่ (existence value) ในการหามูลค่าความเต็มใจจ่ายทั้งสองรูปแบบพบว่า ในส่วนของกรณีจ่ายเข้ากองทุนปีละครั้งนั้นในเขตของพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จะให้ความสำคัญมากกว่าในส่วนของเขตพื้นที่ที่มีได้ใช้ประโยชน์ และในกรณีของการบริจาคแบบครึ่งเดียวในเขตของพื้นที่ที่มีได้ใช้ประโยชน์จะให้ความสำคัญมากกว่าในส่วนของเขตพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์

Varanagara is an 800-year-old city and was the central focus of the Nan Kingdom, with a long history as part of the Lanna and Sukhothai Kingdoms. Varanagara consists of the traces of a variety of traditional cultures, signifying its ancestors' wisdom, and includes many valuable and unique ancient remains such as Wat Phrathat Beng Sakat, Wat Ton Lang and Wat Phrathat Jom Thong, among others. However, currently this cultural heritage is deteriorating, as the historic sites have been utilized by the general public and destroyed by natural phenomenon, and with the temples or caretakers of the sites having insufficient budgets to be able to restore and preserve their cultural heritage.

In this study, the researcher performs an environmental value assessment for the ancient heritage of the temples in Amphur Poi. The results of the value assessment are given in the form of a monetary value, one which reflects the value and importance the local people place on the preservation, restoration and improvement of their deteriorated cultural heritage. The evaluation was carried out across 500 samples consisting of users and non-users of the cultural heritage, using the contingent valuation method (CVM) to uncover people's willingness to pay (WTP) a donation and/or pay towards a restoration fund. The questionnaires used consisted of single-bounded open and closed questions.

From the study, it was found that the demographic data (gender, age, marital status, occupation, highest level of education, monthly income and monthly expenses) of the two sample groups (users and non-users) are not very different. In terms of their opinion towards the cultural heritage environment, it was found that both sample groups place an importance on the bequest value rather than the existence value. In terms of willingness to pay (WTP), it was found that the group of users is more willing to make an annual restoration fund payment, while the group of non-users is more willing to pay a donation.